

Ruşen Çakır yorumladı: Sürece dört koldan sert ve etkili eleştiriler

Ruşen Çakır

İSTANBUL (Medyascope) Medyascope Yayın Yönetmeni Ruşen Çakır, çözüm sürecinde PKK'nın silah bırakması ve kendisini feshetmesinin yanı sıra toplumsal mutabakatın da kritik olduğunu söyledi. Çakır, süreçteki eksikliklerin farklı kesimlerden daha güçlü eleştiriler gelmesine yol açtığını **belirtti**.

Ruşen Çakır, “Sürece dört koldan sert ve etkili eleştiriler” başlıklı yayınında çerçeve yasanın çıkmasının ardından gözlerin PKK'nın silah bırakmasına ve kendisini feshetmesine çevrildiğini belirtti. Bunun en erken ekim ayında gerçekleşmesinin

beklendiğini ancak gecikme ihtimalinin de bulunduğunu söyleyen Çakır, bu konuda esas sorumluluğun Kandil ve Avrupa'daki örgüt yapılanmasına düştüğünü ifade etti.

Çakır'a göre 50 yıllık çatışmanın sona erdirilmesinde silah bırakma kadar toplumsal mutabakat da önemli. Sürecin toplumsallaşması konusunda hem devlet hem de Kürt hareketi açısından ciddi eksikler bulunduğunu belirten Çakır, "Türkiye artık daha fazla oyalanacak halde değil" dedi.

Türk ve Kürt milliyetçilerinden eleştiriler

Çakır, sürece yönelik eleştirileri farklı başlıklarda değerlendirdi. Bunlardan birinin Türk milliyetçisi bakış olduğunu belirten Çakır, bu yaklaşımın PKK'yı terör örgütü, Abdullah Öcalan'ı ise "bebek katili" olarak gördüğünü ve devletin örgütle görüşmemesi gerektiğini savunduğunu söyledi. Bu tutumun özellikle İYİ Parti ve Zafer Partisi tarafından yüksek sesle dile getirildiğini, ancak farklı partilerde de karşılığının bulunduğunu ifade etti.

Bunun karşısında Kürt milliyetçisi olarak nitelendirdiği bir yaklaşımın bulunduğunu söyleyen Çakır, bu kesimlerin de devlete "Ne alıyorsun, devlet sana ne veriyor?" sorularını yönelttiğini belirtti. Öcalan'ın 27 Şubat deklarasyonu ile statü talebinin reddedilmesi ve demokratik entegrasyon kavramlarının gündeme geldiğini hatırlattı.

Ruşen Çakır yorumladı: Sürece dört koldan sert ve etkili eleştiriler

Aydınların sürece mesafesi ve bilgilendirme sorunu

Çakır, son dönemde aydınların sürece destek verip vermediği tartışmasının da öne çıktığını söyledi. Bazı aydınların devlete, siyasi iktidara ve Öcalan'a güvenmediğini, ayrıca kullanılma ihtimalinden endişe ettiğini belirten Çakır, bu kişilere yönelik suçlama ve aşağılamaların haksız olduğunu belirtti.

Çakır, devletin ve İmralı heyetinin süreç boyunca yeterince bilgilendirme yapmadığını belirterek, toplumsal rıza gerektiği aşamada eleştiren kesimlere "niye gelmiyorsunuz" denilemeyeceğini söyledi.

Sürecde PKK içerisinde ciddi bir karşı odak oluşmadığını vurgulayan Çakır, silah bırakmanın gerçekleşmesinin "yolun sonu değil, belki de yolun başlangıcı" olacağını ifade etti. Sürecin başarıya ulaşması için farklı kesimlerin eleştirilerinin ve beklentilerinin dikkate alınması gerektiğini belirtti.

- **Açık Oturum (532): Çözüm süreci neden toplumsallaşmadı, aydınlar neden suskun?**

Deşifreyi hazırlayan: Gülden Özdemir

Merhaba, iyi günler, iyi pazarlar.

Çerçeve yasa da çıktı. Silah bırakmayı bekliyoruz. Örgütün kendinin feshini bekliyoruz. En erken Ekim ayında olması söz konusu ama gecikme ihtimali de var. Fakat bir an önce olması isteniyor, umuluyor ve burada esas olarak iş örgüte, Kandil'e ve Avrupa'ya, örgütün Avrupa ayağına düşüyor. Öyle gözüküyor. Çünkü Abdullah Öcalan bu konuda çok ısrarlı, çok kesin bir şekilde konuşuyor ve talimat veriyor. Muhtemelen onun dediği olacak ama yine de çok da emin konuşmamak lazım ya da hızlı olmama ihtimalini akılda tutmak lazım. Fakat öte yandan olay sadece PKK'nın silah bırakması ve kendisini feshetmesi olayı değil. Tabii ki o işin en önemli boyutu. Fakat 50 yıllık bir çatışmanın sonlandırılmasında toplumsal mutabakat çok önemli. Toplumun bu konudaki bakışı, hissiyatı, psikolojisi çok önemli ve bu noktada çok ciddi eksikler var, sorunlar var. Baştan beri hep söylediğimiz gibi sürecin toplumsallaşması meselesinde gerek Kürt hareketinden gerek devletten kaynaklanan çok ciddi ihmaller var. Yapılmayanlar var, yapılmak istenmeyenler var. Ama artık daha fazla oyalanacak hâlde değil Türkiye. Ve bu arada tabii ki bütün bu devletten ve örgütten kaynaklanan yanlışlar, eksikler nedeniyle farklı kesimlerden farklı eleştiriler giderek daha güçlü bir şekilde kamuoyunun önüne çıkıyor.

Başından itibaren bildiğimiz birtakım tutumlar var. Biliyoruz o tutumların birisi tabii ki buna kesin karşı çıkan bir Türk milliyetçisi diye kodlayabileceğimiz bir bakış var. Bu bakış nedir: "Bu olay PKK bir terör örgütüdür. Öcalan bir bebek katilidir. Bununla hiçbir şey yapılamaz. Bunların kökü kurutulmalıdır. Devlet asla bunlarla görüşmemelidir" şeklinde giden bir devleti eleştiren, esas olarak siyasi iktidarı eleştiren bir bakış var. Bu çok şaşırtıcı değil. Şu anda bunu en çok İYİ Parti ve Zafer Partisi dillendiriyor. Ama birçok partide bunun karşılığı var. Yüksek sesle dile getirilmese de MHP'de hâlâ olaya tam olarak inanamayan, Devlet Bahçeli'nin yaptıklarını tam olarak sindiremeyenler var. AKP'nin içerisinde var. CHP'de var. Yeni partide var. Hemen hemen her yerde bunun bir karşılığı var. Ama bu çok şaşırtıcı bir husus değil. Ve açık söylemek gerekirse benim beklediğimden daha hafif seyrediyor bu muhalefet farzı. Öyle söyleyebilirim. Diğer yanda bunun tam karşı versiyonu gibi duran Kürt milliyetçisi diye kodlayabileceğimiz bir bakış var. O bakışta başından itibaren nasıl Türk milliyetçileri: "Devlete nasıl bunu yaparsın" diyorsa bunlar da bir anlamda örgüte ve Öcalan'a nasıl bunu yaparsın diyorlar. Yani birisi sen bu örgütle nasıl görüşürsün derken diğeri de sen bu devletle nasıl görüşürsün demeye getiriyor. Tam bunu demiyor ama

devletten ne alıyorsun? Devlet sana ne veriyor? Kürtler adına ne elde ediyorsun? Malum Öcalan'ın 27 Şubat deklarasyonu, her türlü statü talebinin iptalini ve demokratik entegrasyon diye bir kavramı bizim gündemimize taşıdı.

Bu çok farklı kesimlerden, kimisi bir şekilde PKK içerisinde yer almış, kimisi başka gruplarda bunu yapan kesimler var. Bir de bu kesimlerin birtakım ortakları var, yol arkadaşları var diyelim. Bunlar da Kürt hareketine değişik dönemlerde destek veren Kürt olmayan bazı kişiler. Genellikle soldan kişiler. Onların da pozisyonunun benzer olduğunu görebiliyoruz. Ama bunlar bir Türk milliyetçileri kadar örgütlü değil, güçlü bir örgütlenmeleri yok. Fakat şunu unutmamak lazım. Büyük bir kısmı batıda yaşadığı için bulundukları yerlerden birtakım destekler alma ihtimalleri var. Onu da bir not olarak düşmek lazım. Bunun ötesinde bence en kritik olan şu son günlerde İmralı heyetinden Faik Özgür Erol'un sözlerinden hareketle başlayan aydınların sürece destek verip vermediği meselesi var. Bu tartışma bitmiyor. Biteceğe de benzemiyor. Çünkü burada bir realite var. Evet, Faik Özgür Erol'un söylediği büyük ölçüde doğru. İnsanlar, entelektüel sıfatına yakın olan insanların, özellikle bunlar sol kesimde ya da merkezde diyelim ama daha çok solda, sola yakın yerlerde olan insanlarda bir tutukluk var. Bu olaya angaje olamıyorlar. Bunun bir nedeni, esas belirleyici nedeni devlete güvenmemeleri, siyasi iktidara, Erdoğan'a, Bahçeli'ye güvenmemeleri. Diğer de burada Kürt hareketinden ziyade Abdullah Öcalan'a güvenmemeleri. Bu çok önemli bir husus. Ve burada kullanılma ihtimalinden endişeliler ve çok fazla topa girmiyorlar.

Burada farklı farklı bunun dozları olduğunu biliyoruz. Kimisi zaten istemiyor, kimisi istiyor ama bu şekilde olmasını kabullenemiyor vesaire. Buradaki esas sorumluluğu, bu eleştirilerin esas sorumlusu bence eleştiri sahipleri değil. Onlara yönelik yapılan suçlamalar, aşağılamalar vesaireler çok haksız. Burada esas olarak gerek devlet gerek örgütün bu neredeyse 2 yılı bulan bu süreç zarfında bu tür insanlara yönelik hiçbir şey yapmamaları, onlara bir şey anlatmamaları, gizlemeleri etmeleri, gerek duymamaları ama sonra birden iş ciddiye binince, silah bırakma aşamasına gelince toplumsal rızaya ihtiyaç duyulunca birden o kişilere gidip: "Hadi gelseniz de niye gelmiyorsunuz? Niye bizi yalnız bırakıyorsunuz?" deniyor. Bakın Faik Özgür Erol'un bunu dile getirdiği toplantı gazetecilerle yapılan bir bilgilendirme toplantısıydı. Daha önce yaptılar mı bilmiyorum duymadım ama benim çağrıldığım 19 ayda ilk toplantıydı. O süre zarfında hiçbir şekilde İmralı heyeti benim gibi başka

gazetecileri, soldan sürece destek vermek isteyen gazetecileri, aydınları bilgilendirme ihtiyacı hissetmediler. Bunu hissetmedikleri gibi kendilerinden bilgi talep edildiği zaman da buna gerek olmadığını söylediler. Dolayısıyla bunu kayda geçirmek lazım ısrarla söylüyorum. Siz şimdi “Size ne oluyor? Öcalan ne diyor? Şu ne oluyor? Burada şöyle bir sorun olabilir mi?” falan diye soran kişileri “Çok da fazla uğraşmayın. İşler yürüyor. Hele bir şeye gelsin o zaman bakarız” diye geçiştirirseniz ondan sonra onlar gelmediğinde size mesafe koyduğunda onlardan şikayet etme hakkına sahip olamazsınız. Bunu özellikle vurgulamak lazım.

Devlet de aynı şekilde hiçbir şekilde bunu yapmadı. Kısmen yaptı. Kendi medyasına yönelik birtakım bilgilendirmeler yaptılar ama çok da fazla bu olayı anlatma yoluna girmediler. Son olarak demin biraz bahsettim ama daha farklı bir kesim var. Bunlar da Türkiye’de sosyalist hareket içerisinde olup PKK Öcalan çizgisine en yakın olan, birlikte hareket eden, seçim ittifaklarına giren, şu olan bu olan bir grupta da çok ciddi bir kırılma görüyorum. Onlar da bu kadarı fazla diyorlar. Öcalan’ın... Bir de orada ilginç bir şey var. Öcalan’ın kendisini doğrudan suçlamak yerine böyle genel, öznesiz bir tarifile süreci eleştiren, sürece mesafe koyan bir kesim var. Onların meselesi çok daha karmaşık. O konuda biraz daha çalışıp ayrı bir yayın yapmayı düşünüyorum. Ama şunu söylemek lazım. Kürtler bir dönem kendilerine destek verebilecek herkese, Kürt hareketi diyelim, herkese bir şekilde kapı açtı ve sonra belli bir yere geldikten sonra bütün hedef Öcalan’ın hedefi devletle müzakere edebilmektir. O müzakere oturduğu zaman, o müzakerenin gereklerini yerine getirdiği zaman o kişilerle arası ciddi bir şekilde açıldı. Yani bu aslında bir hakikatin, gecikmiş bir hakikatin zuhuru yaşanıyor. Öcalan’ın yıllardır istediği şey şimdi oluyor. Ve olan şey o sosyalist soldan gelen kimisi 1968 kuşağından, o isimleri çok ciddi bir şekilde hayal kırıklığına uğratmış gibi gözüküyor. Ama burada hayal kırıklığına uğrayacak bir şey yok. Öcalan’ı onlar hepimizden daha iyi biliyorlar ve Öcalan’ın istediğinin bu olduğunu zaten biliyor olmalıydı.

Belki bunun asla gerçekleşmeyeceğini, devletin asla Öcalan’la bu tür bir müzakereye girişmeyeceğini düşündükleri için böyle hareket ediyorlardı ve sonra iş geldi ve hayata geçti. Evet, bu eleştiriler önemli. Sürecin önünü tıkamaz ama arızalar çıkartabilir. Bir de tabii bu eleştiri sahiplerinin birtakım çevreler tarafından teşvik edilmesi gibi ihtimalleri de hesaba katmak lazım. Ama şu çok önemli: Şu ana kadar PKK içerisinde ciddi bir şekilde süreç karşıtı bir odak ortaya çıkmadı. Bu çok kritik bir noktaydı. Olur mu olmaz mı

denirken Suriye’de bir şeyler olduğu söyleniyor. Ama onun da çok etkili olmadığı, özellikle Suriye’deki en son yapılan entegrasyon anlaşması ile birlikte söyleniyor. Ama onun dışında Kandil’de, Avrupa’da, Avrupa’daki Kürt hareketinin örgütlenmesinde çok ciddi kopuşlara, bayrak açmalara filan tanık olunmuyor. Daha çok bu bayrakları açanlar daha önceki süreçlerde kopmuş olanlar. Evet, zor bir iş. Örgütün silah bırakmasının tespiti ve tescili yapılırsa mesela Ekim ayında binlerce kişinin Avrupa’dan, Kandil’den ülkeye döneceğini, cezaevlerinden çıkacağını bekliyoruz ve umuyoruz. Ama bu yolun sonu değil. Belki de yolun başlangıcı olacak. Onun için bu sürece inanan, bu sürecin gerçekleşmesini isteyen kişilerin ciddi bir şekilde kamuoyundaki farklı kesimlerin eleştirilerini, beklentilerini göz önüne alıp onlara bir şekilde cevap verebilmeleri gerekiyor. Onlar konuşsun biz işimize bakarız diyerek tamamlanabilecek bir süreç değil. Çünkü zor bir iş. Bu zorluğu hepimizin kabul etmesi lazım.

Bugün bir büyük sanatçıya, Joan Baez’e ithaf etmek istiyorum. Protest müzik diyorlar. Evet, 1958 yılından beri, ben doğmamışım o zaman. Yani şu anda 85 yaşındaki bir büyük sanatçıdan bahsediyoruz. Joan Baez Amerikalı malum ve özellikle insan hakları, savaş gibi konularda çok öne çıkan sol bir isim. Dünya çapında bilinen bir isim. Dönem dönem çok etkili olmuş, ülkesindeki ve dünyadaki siyasi gelişmelere bağlı olarak çok etkili olmuş birisi ve hâlâ söyleyen birisi. Varlığıyla zaten bir meydan okuyuş Joan Baez. Türkiye’ye de gelmişliği var. Türkiye’yi de yakından takip ettiğini duymuştuk geldiği zamanlarda en azından. Ve Joan Baez’in artık var mı hâlâ bilmiyorum ama çok seveni olduğunu düşünüyorum. Bu da çok eski bir hâli olsa gerek, çok genç bir hâli olsa gerek. Joan Baez söylemeye ve evet, bu galiba İstanbul’daki konseri yanlış hatırlamıyorsam, öyle olması lazım. Joan Baez söylemeye devam ediyor. Varlığını sürdürmeye devam ediyor ve biz de onu takdir etmeye devam ediyoruz diyeyim.

Söyleyeceklerim bu kadar. İyi günler.